

Organ: Folkhälsorådet

Tid: 2024-12-05, kl 13.00 – 15.00

Plats: Konferensrum Rådslaget och Microsoft Teams

Närvarande:

Per-Daniel Liljegren, Ledamot Kommunstyrelsen/Ordf. Folkhälsorådet, Storuman kommun

Anders Persson Ordf. Fritid-, kultur och utbildningsnämnden, Storumans kommun

Maria Gardfall Ordf. Miljö och Samhällsbyggnadsnämnden, Storuman kommun

Ulf Vidman Vice kommunstyrelsens ordförande, Storumans kommun

Daniel Burman Folkhälsosamordnare, Storuman kommun

Jimmy Lindberg Stabschef Kansliet, Storumans kommun

Elin Rutqvist, Förvaltningschef Miljö och Samhällsbyggnadsnämnden, Storumans kommun

Maria Bernsson Ledamot Beredning för Folkhälsa, Region Västerbotten

Carina Gustafsson Folkhälsoenheten, Region Västerbotten

Malin Lundqvist, Västerbottensteatern Unghästen

Albin Avander, Västerbottensteatern, Unghästen

Erik Karlsson Kommunpolis, Lokalpolisområde Södra Lappland

Isabell Rönmark Kommunpolis, Lokalpolisområde Södra Lappland

Daniel Vesterberg, Chef Lokalpolisområde Södra Lappland

Ej Närvarande:

Roland Gustafsson Ordf. Omsorgsnämnden, Storuman kommun

§ 28

Dagordning Fastställs

Ordförande för folkhälsorådet går igenom dagordningen.

Folkhälsorådet BESLUTAR att godkänna dagordningen.

§ 29

Föregående minnesanteckningar

Ordförande för folkhälsorådet hänvisar att föregående mötesanteckningar ligger på Storumans kommuns hemsida och under Teamsytan Folkhälsa.

Folkhälsorådet BESLUTAR att mötesanteckningarna läggs till handlingarna.

§ 30

Budget

Folkhälsosamordnaren presenterar budget 2024 till och med nov

Post	2024	Kvar tom 5 december	Aktivitet
Folkhälsorådet	33.000kr	6000 kr	Medel till Folkhälsaktiviteter
Agnico Eagle	8500kr	8500kr	Medel till aktiviteter/insatser fokus Barn, Unga och äldre
Totalt	41 500kr	14.500kr	

Totalt har Folkhälsorådet 14 500 kronor att förfoga över från och med 5 december 2024

Ansökningar

- Storumans Kristna Råd Ansökan 9798 (Alternativ Jul 2025)
Summa: 5000kr inkl. moms

Totalt: 5000kr

Kommentarer från rådet:

- Alternativ Jul är något som Folkhälsorådet tidigare har beviljat medel till. Huvudsyftet med alternativ jul är att få erbjuda gemenskap med julmat till den som känner sig ensam och som inte har någon att fira jul med men även andra som söker sig till gemenskap. Till julfirandet brukar det komma 60–70 personer. Medlen har använts till att köpa julmat samt köpa in värdecheckar som delas ut med hjälp av socialtjänsten med fokus på ensamstående och barnfamiljer. Syftet är att ge en extra guldkant runt jul.
- Medel bör fördelas likt över hela kommunen, rådet efterfrågar om liknade insatser görs i Tärnaby?
Liknade insatser genomförs i Tärnaby men ingen ansökan har inkommit,

Motiveringen till beslut:

Vice KSO ska ta kontakt med berörda för att informera om möjlighet att söka medel till aktiviteter som alternativ jul och ber dem ta kontakt med Folkhälsosamordnaren.

Folkhälsorådet **BESLUTAR** att:

- Godkänna informationen.
- Godkänna Ansökan 9798 Alternativ Jul

§ 31

Lokalpolisområde Södra Lappland informerar

Lokalpolisområdeschef Daniel Vesterberg håller information om hur globala trender påverkar oss lokalt i Södra Lappland – Lokalt. Den traditionella brottsligheten med lokal anknytning har minskat och majoriteten av brottslighet som vi ser idag har globala anknytningar. Ett exempel är stölder som genomförs av internationella ligor, bedrägeri bland äldre och narkotika som transporteras över hela Sverige.

Den nya brottsligheten är komplex och ställer stora krav på samhället och Polismyndigheten i stort. Det innebär att Polismyndigheten nu ser över sin organisation för att möta den nya typen av brottslighet som etableras i Sverige och Södra Lappland.

I Södra Lappland kan man grovt fördela den nya organisationen på teman som är sammanlänkade med varandra:

- Vardagsbrott
- Särskilt utsatta brottsoffer
- Organiserad brottslighet
- Omvärldsbevakning/säkerhet
- Trafik

För att jobba effektivt och långsiktigt med de resurser som finns i Södra Lappland så har ledningen flera olika inriktningsbeslut. Dessa inriktningsbeslut bygger på den lokala lägesbilden som består av underrättelser och statistik.

Den organiserade brottsligheten ställer nya krav på snabbare informationsdelning från det lokala polisområdet till regionala polisområden i Västerbotten till nationella och internationella polisområden. Forum har skapats i syfte att snabbare dela information från lokal och regionalnivå till nationell och internationella nivåer samt tvärtom. Genom ökad samverkan har flera grova våldsbrott förhindrats och gripande sker mer effektivt samt att upplärningsgraden av brott ökar.

Lägesbilden i Södra Lappland är:

- Kommunerna i Södra Lappland har hög trygghet bland invånarna, lågt inflöde bland anmälda brott.
- Det säkerhetspolitiska läget i omvärlden påverkar samhället i stort, så även kommunerna i Södra Lappland.
- Organiserad brottslighet börjar etableras sig i länet så även i Södra Lappland, vilket påverkar kommuner även i Södra Lappland.
- Otillåten påverkar kryper allt närmare då Kriminella använder sig av kompetensförsörjningsbristen för att systematiskt söka jobb inom offentlig sektor för att skaffa sig fördelar så som bidrag, sjukintyg, bygglov, tillstånd eller andra saker. Riskbranscher för otillåten påverkan är främst Städbransch, Krogbranschen, Bemanningsbranschen (LSS/Vård), Byggbranschen, Bärbranschen och Turism. Offentlig sektor är även en riskbransch.
- Kriminell ekonomi är ett problem i länet och Södra Lappland. I Norr- och Västerbotten så uppskattas samhällsomvandlingar uppgå till ca 2000 miljarder svenska kronor kommande år. Beräkningar visar att ca 5–10% av dessa är svarta pengar. Kommunala och Regionala upphandlingar är i risk att drabbas av kriminell ekonomi då företag använder vanliga företag som fasad för att tvätta pengar, vilket gör det svårt att spåra pengarna. Det kan även innebära att företag inte håller vad man avtalat om. Om företag vill etablera sig på orten och det är för bra för att vara sant, så är det oftast det. Man ska lita på magkänslan.

- Ökad Psykisk ohälsa bland unga män i kombination med missbruksproblematik. Detta ökar risken för olika typer av våldsbrott så som våld i nära relation.

Kommentarer från folkhälsorådet

- Det förekommer även social dumpning i länet och det har även förekommit fall i Storumans kommun, vilket man ska vara observant på.
- Hälso-och Sjukvården i Storumans kommun arbetar systematiskt angående läkemedelsutskrift, där det är viktigt att följa upp läkemedelsförbrukningen bland medborgarna. "
- Vice KSO önskar information av Polisen i rådet för pensionärs- och tillgänglighetsrådet.
- Ett nytt möte med Förvaltningschefer och tjänstepersoner ska ordnas under 2025 angående organiserad brottslighet.

Folkhälsorådet BESLUTAR att:

- Godkänna informationen.
- Ordna ett informationsmöte för rådet för pensionärs- och tillgänglighetsfrågor i samråd med kommunpoliserna
- Ordna ett informationsmöte för Förvaltningschefer och Tjänstepersoner i samråd med kommunpolis och Lokalpolisområdeschef.

§ 32

Västerbottensteatern Unghästen¹

Folkhälsosamordnaren informerar att man i samarbete med Länsförsäkringar fått 200.000kr för göra insatser i kommunens skolor inom området psykisk hälsa och våld.

Folkhälsosamordnaren har haft dialog med rektorer på Vallnässkolan och Skytteanskaskolan tillsammans med Västerbottensteatern. Tillsammans har de tagit fram koncept utifrån skolornas individuella behov.

I Tärnaby har man under hösten 2024 utbildat all skolpersonal enligt metodiken Trygga klassrum där man använder teater som verktyg för att hantera svåra situationer. Bland eleverna varit i åk 2 tom åk 4 där man pratat om känslor, våld och psykisk ohälsa. Man ges verktyg att hantera sin ilska på.

I Storuman har man varit i åk 5 under våren 2024 och haft teater föreställningen viskningar som tar upp ämnet mobbing.

¹ [Unghästen - Västerbottensteatern](#)

Under våren 2026 så besöker man Vallnässkolan igen men då med fokus på åk 6 tom åk 9. Fokus för denna träff är maskulinitet och machokultur och Västerbottensteatern kommer visa föreställningen El Sueco som handlar om ett fotbollsproffs som utforskar identitet, press och friheten att vara den man är.

Från och med hösten 2025 så kommer Västerbottensteatern fokusera med på våldsprevention.

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen

§ 33

Verksamheterna informerar

Kommunstyrelsen

Ordförande Folkhälsorådet och Folkhälsosamordnaren kommer på cafékvällen den 11 december prata om den nya folkhälsostrategin för Storumans kommun. Syftet är att informera medborgarna om den nya strategin samt samtal kring den. Det finns även möjligheter att ställa frågor.

Omsorgsnämnden

Ej närvarande på dagens möte

Fritids-kultur och utbildningsnämnden

Inget att tillägga

Miljö-och samhällsbyggnadsnämnden

Från tillgänglighetsvandringen så sammanställdes en åtgärdslista som kommunen nu arbetar efter.

Region Västerbotten Beredning för Folkhälsa

Inget att tillägga

Region Västerbotten Folkhälsoenheten

Folkhälsoenheten informerar att den samiska befolkningen nu kan få sjukvårdsrådgivning av en sjuksköterska med samisk kompetens via telefon eller digitalt på Region Västerbotten. Det är positivt att kunna erbjuda detta på distans eftersom man når fler ur den samiska befolkningen. Sen tidigare samarbetar Region Västerbotten med norska

Sanks² där den samiska befolkningen för psykisk hälsovård och missbruk.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden på Region Västerbotten har beslutat att öka användandet av levnadsvanestödet³ och nu finns levnadsvanestödet tillgängligt vid sjukvårdsbesök inom vården. Patienten fyller i underlaget inför läkarbesöket och resultatet är tänkt att användas som stöd vid läkarbesöket, där läkare eller sjuksköterska kan samtal om individens levnadsvanor.

Tidigare har levnadsvanestödet endast funnits tillgängligt vid 40, 50 och 60års kontrollerna, vid de så kallade Västerbottens hälsoundersökningar (VHU).

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen.

² [Möjlighet till vård hos Sanks i Norge - 1177](#)

³ [Levnadsvanestödet – ett viktigt verktyg för hälsofrämjande insatser](#)

§ 34

Folkhälsosamordnaren informerar

Storuman BRÅ:

Storuman BRÅ kallas den arbetsgrupp som startats upp i syfte att arbeta brottsförebyggande lokalt i Storuman enligt lagkravet som började gälla 1 juli 2023.

Gruppen består av kommunala tjänstepersoner från Socialtjänsten, Skola, Tillsyn, Näringslivskontoret, Kommunala fastighetsbolaget, Polis Södra Lappland samt det lokala civilsamhället (Trossamfund, RF-SISU Västerbotten).

Folkhälsosamordnaren är sammankallande och gruppen träffas fyra (4) gånger per år eller vid behov. Andra tjänstepersoner eller aktörer kan bjudas in vid behov.

Från senaste Storuman BRÅ som behandlade perioden sept tom nov så har det varit en lugn period med lågt inflöde av anmälda brott

Trygghetsenkät

Är genomförd och analys pågå. 132 svar vilket är färre än tidigare år. Nytt för i år är frågan om invånare blivit utsatt för våld i nära relation. De allra flesta uppger att man känner sig trygg i kommunen samt att man sett resultat av kommunala och polisära åtgärder.

Ansökan till BRÅ (Brottsförebyggande Rådet):

Folkhälsosamordnaren har tillsammans med handläggare och förvaltningschef på miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansökt om medel till att ta fram en E-utbildning inom Ansvarsfull alkoholservice i syfte att erbjuda fler ur serveringspersonalen kunskap och verktyg.

Utbildningen är ett komplement till dagens fysiska utbildningstillfällen. Tanken är att Storumans kommun senare ska kunna sälja utbildningen vidare till andra kommuner.

Folkhälsosamordnaren har ansökt om medel för utbildning/föreläsning inom våldsprevention för förvaltningschefer och politiker samt allmänhet som en del av kommunens arbete inom våldsprevention.

Beslut om ansökan väntas under början på 2025.

Våldsprevention

Storumans kommuns kommunteam har bokat in en halvdag för politiker och tjänstepersoner den 24 mars, där Länsstyrelsen Västerbotten och mentorskommun Norsjö kommer till Storuman. Syftet är att stärka kommunens våldspreventionsarbete.

Medborgarlöfte 2025–2026

Polisen i Södra Lappland och Storumans kommun ska påbörja arbetet med att ta fram fokusområden för kommande medborgarlöfte 2025–2026. Arbetet påbörjas under januari/februari 2025.

Suicidprevention/Psykisk hälsa:

MHFA

Folkhälsosamordnaren har haft utbildning för 6 anställda inom hemtjänst, hemsjukvård och öppenvård i Storuman. Hemsjukvården har fler intressenter samt att hemtjänsten Tärnaby har visat intresse att utbilda personal. Tillfälle för 2025 kommer skickas ut.

YAM

YAM har genomförts på Vallnässkolan åk 7 under november och december 2024. Fokus var åk 7. Jan 2025 planeras YAM genomförs på Skytteanska skolan med fokus på åk 8 och åk 9.

Psykeveckan v.45

Psykeveckan v.45⁴ arrangeras av Hjärnkoll Västerbotten tillsammans med länets kommuner, föreningar och studieförbund och erbjuder under vecka v45 digitala och fysiska föreläsningar runt om i länet.

Psykeveckan inledes med ett event, Mat och samtal om psykisk hälsa onsdagen v.44. Anton Bjuhr⁵, ambassadör för Suicid Zero ordnade mat och efteråt hölls en föreläsning på ishallen i Storuman tillsammans med Anton, Folkhälsosamordnaren och Ordförande Folkhälsorådet. Ett samarbete mellan Storumans kommun, Storumans IK och lokala företag i och utanför kommunen. Totalt deltog ca 320 personer fysiskt på plats, 120 vid matserveringen och 200 på föreläsning. Föreläsningen och maten var väldigt uppskattat.

Under vecka 44 så anordnades tre fysiska föreläsningar med ca 60 tal deltagare fysiskt på plats.

Maria Dufvas föreläsning hade ett 40 tal personer fysiskt på plats samt att föreläsningen setts digitalt av ca 450 personer hittills.

Veckan kompletterades med webbföreläsningar via Hjärnkoll.

Folkhälsa:

Folkhälsostrategi Storumans kommun 2024 - 2027

Folkhälsorådet har under året arbetat med att ta fram en ny folkhälsostrategi utifrån den nya kommunala visionen och nya fokusområden för perioden 2024–2027.

⁴ [Hem - Hjärnkoll Västerbotten \(hjarnkoll.se\)](https://www.hjarnkoll.se)

⁵ [Stjärnkocken Anton Bjuhr ny ambassadör för Suicide Zero - Suicide Zero](#)

Strategin har varit ute på remissrunda och är nu uppe för beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Strategin ska antas i kommunfullmäktige och kommer efter antagande kompletteras med en åtgärdsplan för kommande år.

Tillgänglighetsvandring

Folkhälsosamordnaren har efter tillgänglighetsvandring av Storumans badhus i maj 2024 haft dialog och skrivit en rapport som kommer kunna användas som underlag för framtida åtgärder. Efter dialogmötet i november så har rapporten lämnats vidare till Umluspen och Verksamhetsansvariga för Badhuset för fortsatt dialog.

Ny ledningsstruktur Region Västerbotten och Storumans kommun

Region Västerbotten presenterade den 26e september ett förslag på en ny ledningsstruktur i samverkan med Storumans kommun, där syftet är att skapa en tydligare struktur var frågor lyfts och hur, ansvarsfördelning samt en rödtråd från länsnivå till lokalnivå för frågor som rör barn/unga, vuxna och seniorer i kommunen. Folkhälsa stärks ytterligare genom denna samverkan från barn och unga till seniorer. Tanken är att ledningsstrukturen ska finnas på plats i början på 2025.

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen

§ 35

Övrigt

Inget att tillägga

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen.

§ 27

Nästa möte

Folkhälsosamordnare och Ordförande för Folkhälsorådet föreslår följande datum för 2025

- Måndag 10 mars eller Torsdag 13 mars
- Måndag 2 juni eller Torsdags 5 juni
- Måndag 25 aug eller Torsdag 28 aug
- Måndag 1 dec eller torsdag 4 dec

Möten kommer vara Hybridmöten. Svar önskas senast 13 december 2024 om vilken dag representanter i folkhälsorådet föredrar.

Folkhälsorådet BESLUTAR att notera informationen.

**Storums
kommun**
LUSPIE

Folkhälsorådet

Mötesanteckningar

11 (11)

Daniel Burman
Folkhälsosamordnare
Sekreterare

Per-Daniel Liljegren
Ordförande Folkhälsorådet